

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge evropske države 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Uredništvo: Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, laserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petlivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petlivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezapisane reklamacije so poštne proste.

Naša zmaga nad Lahy.

Slovenskim možem - vojakom!

Velika, težavna in odgovornost polna je naloga, katero se nam je naložilo v vojskem času, ko ste možje odšli pod orožje, branit domovino. Družina, predvsem otroci, dom, gospodarstvo in še stotine drugih skrbi nam je sedaj naloženih na naša sibka ramena. Skušati moramo, da vsaj za silo nadomestimo možko delo; potrojiti moramo svoje napore, da obdržimo dom ljubljene možem in otrokom. Kakor je velika in žrtev polna naša materinska naloga, tako je enako skrbi in muk polna naloga, katero nam je naložila krvava vojska. Me slovenske žene se zavedamo v polni meri te svoje velike naloge.

Pismo z bojišča, ki ga je priobčil v „Slov. Gospodarju“ št. 39., z dne 30. septembra slovenski o e-vojak, je nas slovenske žene, matere in gospodnje navdalo z velikim notranjim ponosom in veseljem. Iz pisma namreč zveni in sicer skoraj iz vsakega stavka globoka verska in narodna zavest, ki živi v srcih naših mož, ki so na bojišču. Pred vsem damo slovesno in sveto zagotovilo, da se bomo ravnale po vaših željah, dragi nam možje in bomo naše otroke vzgojevali tudi v vaši odsotnosti v sirogo-krščanskem in slovenskem duhu. Le pomirjeni bodite v tem oziru.

Milo se mi zori, ko pogledam svojega petletnega sinčka, živo podoba očelov, najdražji spomin o ljubljene moža! To je moj najdražji zaklad, katerega hočem varovati tako kot punčico svojega očesa. Kakor je oče, ki prelija kri na strašnem bojišču, trd, neizprosni Slovenec, tako mora tudi njegov sinko upoštevati in naglašati, da ga je slovenska mati rodila in vzgojila, da je prva bila slovenska beseda, ki jo je spregovoril, da mu je slovenski oče prišloval ljubi kruhek. Kakor moli moj mali Franček vsak dan pred Marijino podobo po večkrat za ljubega ateka, da bi se srečno vrnil z ljute vojske, tako prosim tudi jaz, da bi mi dal ljubi Bog milost, da bi vzgojila svoj najdražji zaklad, svoje otroke v pravem krščanskem in slovenskem duhu. Tako mislim, da delajo in vzgojujejo tudi druge moje tovarišice svojo deco.

Največja radost in dušni mir se me poloti, kadar vidim, da moj mali pred Križanim in podobo Njegove matere steguje svoje ročice in moli za ljubega in dragega ateka... To vam je trenutek, da ga ni slajšega v življenju. In ko sinko pravi: Mama, kaj ne, da bom tudi jaz Slovenec, kakor so ata, kdo ne bi bil vesel?

Dragi možje! Slovenske matere se bomo do ma vedno držale besed nesmrtnega škofa Slomška, ki so rekli: »Kdor svoj mate ni jezik zavrže, ter ga pozabi in zapusti, je zmedemu prancu podoban, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škade si dela. Slovenski starši, ki slovenski znajo, pa svojih otrok kar slovenskega ne učijo, so ne-hvaležni h šniki, ki svojim otrokom drago domačo reč, slovenski jezik zapravijo, ki so ga jim njihovi dedje izročili. Podobni so taki očete in matere slabim gospodarjem, ki svoje očetno gospodarstvo prodajo, drugo pohištvo kupijo, poslednjič pa večji del beraško palico najdejo. Kar je oče dobrega o svojih starišev prejel, mora svojemu sinu zapustiti, in kar se je mati od svoje matere naučila hvale-

vrednega, bo tudi zapustila svoji hčeri. Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo zadobili od svojih starišev; skrbno smo ga dolžni ohraniti, olepsati in svojim mlajšim zapustiti. Kdor svoj materinski slovenski jezik pozabi, malopridno svoj talent zakopje; Bog ga bo enkrat terjat, in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo v zunanjo temo vrženi...»

Ne bojte se možje! Zaklad, ki ste nam ga pri odhodu izročili v varstvo, bomo tudi skrbno čuvali, dokler se zopet vidimo.

Poleg otrok ste nam vi možje najdražje bilje na svetu. Vi niti ne pojmite koliko tihih a tembolj vročih molitev pošiljamo klečoč doma pred podobo Križanega, ali v cerkvi pred Najsvetejšim, tje gor pred prestol Najvišjega. In vse se glase enako: za ljubega moža, da bi ga Bog čuval nesreče, za srečno vrnitev in da bi ostal tudi v divjem vojskem viharju pošten, zvest veri, narodu in svojim dragim domačim. Slovenske žene občudujemo hrabrost slovenskih mož in mladeničev in vam bomo na veke hvaležne za junaško brambo slovenske in avstrijske domovine. A, dragi možje, bodite junaki tudi v memu sebi! Oh, kako veselo in srečno bo snidenje po končani vojski!

In naš slovenski dom vam hočemo ohraniti, naj velja kar hoče. Propasti naše domačije tudi v vaši odsotnosti ne smejo! Vse svoje sile bomo napele, da se bo delo pravočasno opravilo, da bodo polja obdelana, živina lepo oskrbovana in da bo pri gospodarstvu sploh vse v redu. Tudi me žene vemo, kaj pomeni dandanes za celokupni slovenski narod pametno in skrbno gospodarstvo posameznika. Če bomo po vojski gospodarsko močni in bo sleherni slovenski dom stal trdno, bodo zaman butali ob našo slovensko zemljo, posebno ob naših jezikovnih mejah valovi srdu naših narodnih nasprotnikov. To je naše tretje sveto načelo.

Dragi možje! Velike so žrtve vaše na krvavem bojišču in ne mnogo manjše naše doma. A spremlja nas zavest, da je slovenski narod v vsakem oziru v teh velikih časih vršil v polni meri svojo dolžnost. Me vzgojujemo Avstriji in slovenski domovini zveste sinove in hčere, vi pa tam na svetovnih toriščih prelivate kri za dom in cesarja. Slovensko junaštvo je na vrhuncu svetovne slave. Kar ste vi slovenski možje in mladeniči v tej vojski doprinesli na altar domovine, tega ne opiše nobeno pero. Čez Slovencev ni junakov! In mi, ki smo ostali doma, pa skrbimo s skrbnim gospodarstvom, da ima armada dovolj živeža in država dovolj sredstev za veliko borbo.

Upamo, da bo, ko se vrnete, vi dragi, na svoje domove, zasijala domoljubnemu in cesarju do skrajnosti zvesto udanemu slovenskemu narodu druga doba, doba mira, sreče in prostega razvoja. Merodajni krogi bodo gotovo poskrbeli, da nihče ne bo smel kratiti nam Slovincem naših starodavnih narodnih pravic. Saj resnične so besede, ki so jih zapisali Slomšek v svojem pastirskem listu dne 2. aprila 1848:

»Naj svet spozna, da mi cesarja ne ljubimo samo z besedo, temveč tudi v dejanju in resnici!«

Slovenski možje: Na srečno in veselo svidenje!

Slovenska žena.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Boroevičeva armada nepremagljiva.

Vsa javna pozornost se sedaj obrača na dogodke, ki se vršijo na Srbskem. To je razumljivo, ker se brzkone tam bijejo boji za mir. Toda vsled tega ne smemo omalovaževati dogodkov na italijanskem bojišču. Tukaj so se odigrale ravno kar velike reči. Od 18. oktobra sem so besneli Italijani in hoteli vrediti našo fronto. Posebno hudo je bilo na črti med Trzičem in Tolminom, kjer je napadalo 25 divizij, torej okroglo 500.000 mož. Vsi napadi so bili odbiti. Italijani so imeli velikan-ske izgube padlo jih je vsaj 150.000 mož. Tudi mi smo imeli znatne izgube. In če bi tudi samo eden padel, bi žalovali, kajti življenje vsakega našega vojaka nam je nad vse drago. Toda naše izgube niso v noben primeri z italijanskimi izgubami, saj tudi število naših hrabrih braniteljev proti Italijanom ni v nobenem razmerju. Še le pozneje, ko bomo smeli imenovati številke, se bo svet čudil neizmernemu junaštvu v bojih proti Lahom.

V Italiji zalo navašča tudi med uplivnimi političnimi osebami želja po miru. Socialisti in prijatelji bivšega ministrskega predsednika Giolittija že javno delujejo za mir. Ponesrečena tretja ofenziva bo njihovo delo gotovo pospešila. Pri tem širijo tudi krive govorice, kakor n. pr. da smo mi še vedno voljni Italijanom kaj odstopiti, ako sklenejo mir. Take govorice sicer pospešujejo njihovo delo, toda resnične pa niso. Italija ne cobi nič, pač pa se naj pripravi, da se nam kaj odstopi ter plača vojne stroške. Izdajcam se ne dajejo nagrade, ampak kazni.

Pisma naših slovenskih vojakov so tokrat skoraj popolnoma izostala. Stali so v ognju in tam ni časa za pisanje, ampak za streljanje. Toda gotovo se bodo zopet oglašili. Pozdravljeni!

Velikanske laške izgube v tretji ofenzivi.

Ob Soči se blizu tretja bitka svojemu koncu Velikanski tretji italijanski naval, ki se je pričel dne 18. oktobra in s: je dne 28. oktobra s vezimi četami ponovil, že obnemaguje. V nedeljo, dne 31. oktobra je se sicer napravil sovražnik sunke z močnimi četami proti severnemu robu Dobrodolske gorske planote, proti več drugm mestom pa samo brezuspešne sunke z manjšimi četami. Toda sovražni napad ni več splošen. Čeprav bi utegnil boj še enkrat vsplamteti, je vendar od italijanske armadne uprave z velikimi besedami napovedana, na glavni bojni črti z najmanj 25 infanterijskimi divizijami, t. j. okrog 500.000 mož in 1500 do 2000 topov poskušena sovražna ofenziva razbita ob nerazrušljivem zidu naših zmagovitih čet. Dobljena je za naše orožje dva tedna trajajoča bitka ob soški bojni črti in naša bojna črta je ostala popolnoma nespremenjena. Istotako so ostale trdno v oblasti naših junaških braniteljev na Tirolskem in Koroskem vse postojanke, kakor v pričetku voj-ske. S temi uspehi je naša oborožena sila vnovič